

Осадчий І. Г.,

ректор Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник;

Шевченко А. М.,

старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», кандидат психологічних наук;

Дишлева І. М.,

доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Обґрунтовано психолого-педагогічні аспекти готовності педагогічних працівників до здійснення інноваційної освітньої діяльності в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти. Представлено результати здійсненого діагностичного дослідження на основі розробленої анкети. Визначено напрями психолого-педагогічного супроводження інноваційної освітньої діяльності педагогів.

Ключові слова: *інноваційна освітня діяльність, готовність педагогічних працівників до інноваційної освітньої діяльності, напрями психолого-педагогічного супроводження інноваційної освітньої діяльності педагогів.*

Постановка проблеми. Система освіти сьогодні зазнає значних змін, пов'язаних із внесенням коректив у цілі, завдання та зміст освітнього процесу. Але глибина та сутність змінювання насамперед залежать від розвитку спеціалістів, які могли б втілювати у практичну діяльність сучасні освітні технології. У цих умовах набула актуальності проблема підвищення професійної компетентності педагогічних працівників, їхнього професійного розвитку.

Важливими етапами системного й безперервного процесу професійного вдосконалення педагогів є виявлення їхнього потенціалу та формування чіткої траєкторії їхнього подальшого професійного зростання. У цьому контексті постає проблема

об'єктивного оцінювання професійного потенціалу педагогічного працівника, розроблення відповідних якісних і кількісних критеріїв, добору необхідних методів оцінювання та самооцінювання тощо.

Аналіз досліджень і публікацій. На теоретичному рівні окремі аспекти проблеми формування готовності педагогічних працівників до здійснення інноваційної освітньої діяльності є предметом міждисциплінарних досліджень українських і зарубіжних учених. Так, фундаментальні питання професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів і формування готовності вчителів до професійної діяльності розглядають О. Абдулліна, Є. Белозерцев, А. Бойко, О. Глузман, С. Гончаренко, Г. Гребенюк, В. Євдокимов, І. Зязюн, Л. Коваль, В. Ковальов, Л. Кондрашова, З. Левчук, О. Міщенко, О. Мороз, Л. Разборова, В. Сластьонін, В. Щербина та інші.

Серед праць українських і зарубіжних учених, присвячених розгляду окремих аспектів проблеми формування готовності вчителів до здійснення інноваційної професійної діяльності, відзначаємо монографію Л. Подимової та В. Сластьоніна, наукові праці М. Дуки, Н. Крицької, І. Протасової, Ю. Рудиної, Л. Сєдової, Л. Струценко. У них певною мірою розв'язуються завдання виявлення теоретико-методологічних і практичних засад формування готовності вчителів до інноваційної професійної діяльності. Зокрема, обґрунтовано та експериментально перевірено заходи, спрямовані на формування в учителів позитивного ставлення до інноваційної професійної діяльності (Л. Струценко), розкрито питання розвитку дивергентного педагогічного мислення (Н. Крицька, Л. Сєдова), виявлено умови формування в освітян готовності до створення освітніх інновацій (М. Дука, Л. Подимова, І. Протасова, Ю. Рудинова, В. Сластьонін та ін.).

Мета статті полягає в теоретико-діагностичному обґрунтуванні сукупності психолого-педагогічних аспектів готовності педагогічних працівників до здійснення інноваційної освітньої діяльності в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти, визначенні ефективних напрямів психолого-педагогічного супроводження інноваційної освітньої діяльності педагогів.

Виклад основного матеріалу. У контексті нашого дослідження проаналізуємо трактування сутності феномена "готовність особистості до діяльності", яка, на думку Д. Алфімова [1] передусім виявляється у здатності людини до організації, виконання й регулювання діяльності. Окрім того, учений вважає, що готовність до діяльності зумовлюється багатьма факторами, найважливішими з яких є система методів і цілей, наявність професійних знань і вмінь, безпосереднє залучення особистості до діяльності, у процесі якої найбільш активно формуються потреби, інтереси й мотиви здобуття суттєвих, значущих, найбільш сучасних знань і здатностей.

О. Бартків [2] переконаний, що готовність до інноваційної педагогічної діяльності – це особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними спробами й засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості й рефлексії та є основою активної суспільної і професійно-педагогічної позиції суб'єкта, що спонукає до інноваційної діяльності та сприяє її продуктивності.

Г. Щекатунова [5] та інші науковці також трактують готовність учителя до здійснення інноваційної діяльності як особливий особистісний стан, що передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами й засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості та рефлексії. Розглядувана якість педагога є передумовою його ефективної діяльності, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу.

І. Гавриш [3] готовність учителя до інноваційної професійної діяльності визначає як інтегративну якість особистості, що виявляється в діалектичній єдності всіх структурних компонентів, властивостей, зв'язків і відносин. Цьому найповніше відповідає її розуміння як

складного особистісного утворення, що є умовою та регулятором інноваційної діяльності вчителя.

Науковці [4; 6] визначають готовність до інноваційної діяльності як внутрішню силу, що формує інноваційну позицію педагога. За структурою це складне інтегративне утворення, яке охоплює різноманітні якості, властивості, знання, навички особистості. Як один із важливих компонентів професійної готовності, вона є передумовою успішної діяльності педагога, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу, забезпечення ефективності впровадження інноваційних педагогічних технологій.

Отже, формування готовності педагогів до здійснення інноваційної освітньої діяльності є процесом, за якого відбувається розвиток його ціннісних орієнтацій і гуманістичної спрямованості, усвідомлення методології вирішення професійно-педагогічних проблем, конкретних концепцій, способів реалізації концептуальних схем у досвіді діяльності, осмислення ним результатів педагогічних нововведень, вироблення критеріїв їх оцінювання й самооцінювання.

Для забезпечення розвитку готовності педагогічних працівників до реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти було розроблено **програму інноваційної освітньої діяльності з теми «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти»** (наказ департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації від 14 листопада 2017 року № 374). **Метою** дослідження є розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти за проектом Державного стандарту початкової загальної освіти, що передбачає виконання таких **завдань**:

- розроблення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з предметів і курсів початкової школи відповідно до проекту Державного стандарту початкової загальної освіти;
- підготовка вчителів до апробації навчально-методичного забезпечення освітнього процесу з предметів і курсів початкової школи відповідно до проекту Державного стандарту початкової загальної освіти;
- забезпечення наставницької підтримки вчителів і моніторингу ефективності результатів експерименту;
- узагальнення результатів експерименту, коригування навчально-методичного забезпечення початкової освіти;
- інформування педагогічної спільноти і громадськості про хід та результати експерименту, підготовка навчально-методичної літератури (посібників, методичних рекомендацій тощо).

Важливим напрямом реалізації програми вищезазначеної інноваційної діяльності є **дослідження психолого-педагогічних аспектів готовності педагогічних працівників до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти**, яке здійснювалося на основі розробленого авторського опитувальника.

У дослідженні взяло участь 98 учителів початкових класів, учасників інноваційної освітньої діяльності регіонального рівня з теми «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти».

Учасникам експериментального дослідження було запропоновано оцінити за десятибальною шкалою рівень своєї психологічної і методичної готовності до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти.

Опрацювавши результати, було встановлено, що більшість педагогів оцінює рівень своєї психологічної готовності на середньому (37,0%) та достатньому (28,4%) рівнях (рис. 1).

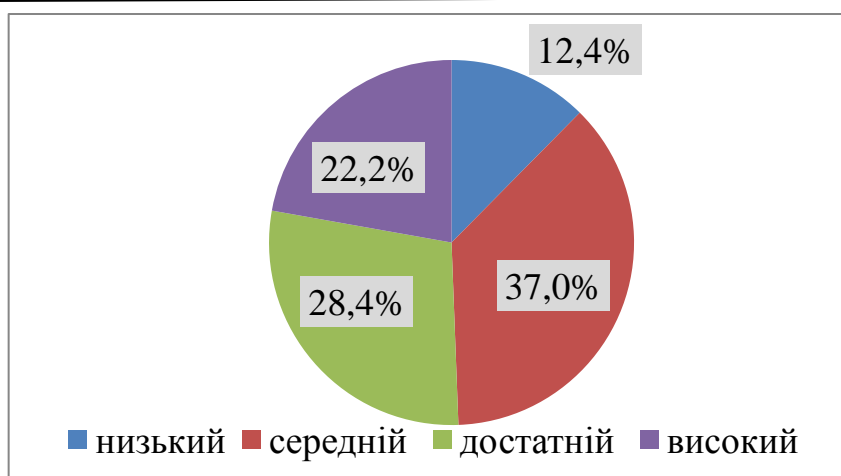

Рис. 1. Рівні психологічної готовності педагогічних працівників до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (у % від загальної кількості опитуваних)

12,4% опитаних оцінили рівень своєї психологічної готовності до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти як низький, що потребує, на наш погляд, зосередження уваги на організації психолого-педагогічного супроводження цієї категорії педагогічних працівників та планування заходів із розвитку психологічної готовності учасників до впровадження інноваційної освітньої діяльності. Серед таких заходів варто передбачити наукове консультування учасників інноваційної діяльності, надання методичної допомоги, а також роз'яснення мети й завдань реалізації програми інноваційної освітньої діяльності з вищезазначеної проблеми.

Рівень методичної готовності до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти було оцінено більшістю респондентів (48,2%) на достатньому рівні (рис. 2).

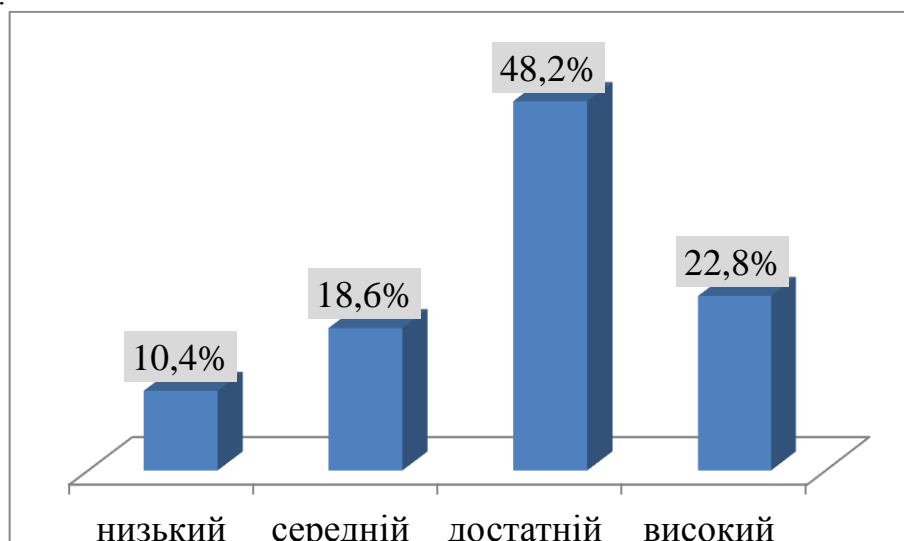

Рис. 2. Рівні методичної готовності педагогічних працівників до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (у % від загальної кількості опитуваних)

Метою методичної роботи в закладі освіти є підвищення рівня педагогічної майстерності вчителя й педагогічного колективу, розвиток їх готовності до здійснення інноваційної діяльності. Тому в закладах освіти, що беруть участь у експерименті, варто передбачити заходи, що сприятимуть підвищенню рівня методичної готовності педагогічних працівників до роботи за новим Державним стандартом початкової загальної освіти. Серед таких заходів можуть бути засідання круглих столів, майстер-класи, відкриті заняття, робота творчих груп і методичних об'єднань тощо.

Важливим у дослідженні психолого-педагогічних аспектів готовності педагогічних працівників до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти є обізнаність педагогічних працівників щодо реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти.

68,0% респондентів указали, що мають деякі знання з питань реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти, але вважають їх недостатніми (рис. 3).

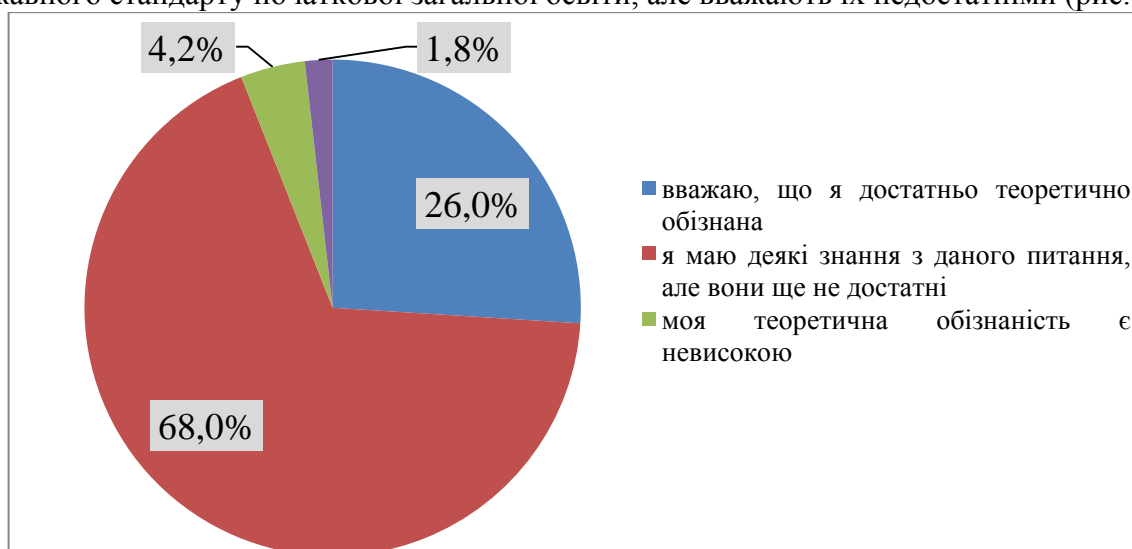

Рис. 3. Обізнаність педагогічних працівників з питань реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (у % від загальної кількості опитуваних)

Для інформування педагогічних працівників щодо реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти вважаємо за необхідне створити інформаційну сторінку в мережі Інтернет для обміну досвідом і матеріалами з теми дослідження між педагогічними працівниками, які беруть участь в експерименті. Можливості спілкування за допомогою електронної пошти, участь у чатах, форумах, майстер-класах, тематичних відеоконференціях, вебінарах, семінарах забезпечують віртуальне об'єднання груп людей за інтересами. У мережі створюються професійні об'єднання і спільноти, у яких учасники, професійно спілкуючись, мають можливості вдосконалити свої знання, використати їх на практиці, обговорити з колегами актуальні проблеми.

У ході дослідження з'ясовано, що педагогічні працівники пройшли належну підготовку за різними формами навчання, а саме: методичні семінари, практикуми – 54,2% респондентів, круглі столи – 25,8%, робота в методичних об'єднаннях і творчих групах – 48,5%, робота з науковим керівником – 15,8%, навчання на курсах підвищення фахової кваліфікації із проблеми – 32,0%, тренінгові заняття – 44,6%, самоосвітня діяльність – 88,0% респондентів (рис. 4).

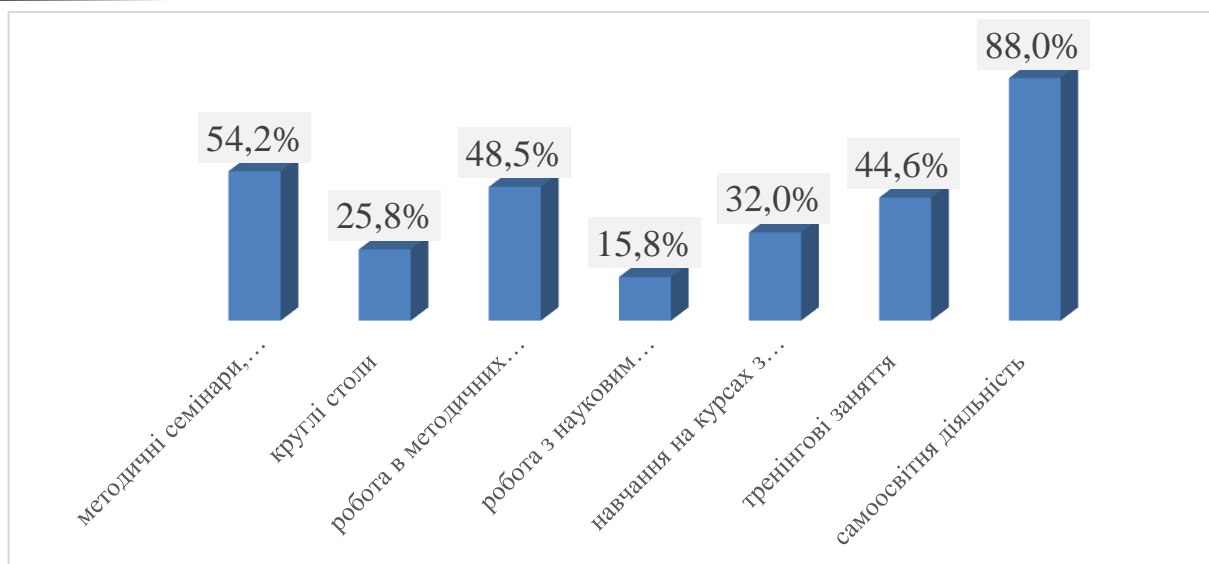

Рис. 4. Кількісний розподіл педагогічних працівників, які пройшли навчання за різними формами навчання з питань розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (у % від загальної кількості опитуваних)

На виконання програми інноваційної освітньої діяльності регіонального рівня протягом 2017/2018 н.р. на базі Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти» регіональними координаторами Ткаченко А.О. та Романюк О.В. здійснено підготовку педагогічних працівників до впровадження регіонального експерименту «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти».

Постійний потяг до самовдосконалення, наявність особистісної мети й саморозвиток, оволодіння раціональними прийомами самоосвіти, уміння аналізувати, оцінювати власну діяльність і робити адекватні висновки, активно долучатися до навчання – ось основні компоненти творчого розвитку вчителя, який прагне оволодіти новітніми методиками освітньої діяльності та готовий до розроблення й апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти.

Самоосвіта педагога є основною формою підвищення педагогічної компетентності, яка складається з удосконалення знань та узагальнення педагогічного досвіду завдяки цілеспрямованій самоосвітній роботі. За умови використання засобів ІКТ значно підвищуються можливості педагогічної самоосвіти – з'являються нові теми, цікаві завдання та способи їх розв'язання, нові способи самореалізації: розроблення електронних ресурсів, дидактичного матеріалу, навчальних проєктів, створення власної методичної веб-сторінки тощо.

Одним із важливих завдань реалізації інноваційної освітньої діяльності регіонального рівня «Розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти» є **створення** відповідних **умов**, зокрема: матеріальних, фінансових, організаційних, психологічних, мотиваційних, розвивальних. Проаналізуємо оцінювання педагогічними працівниками створених умов у закладах освіти для реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (рис. 5).

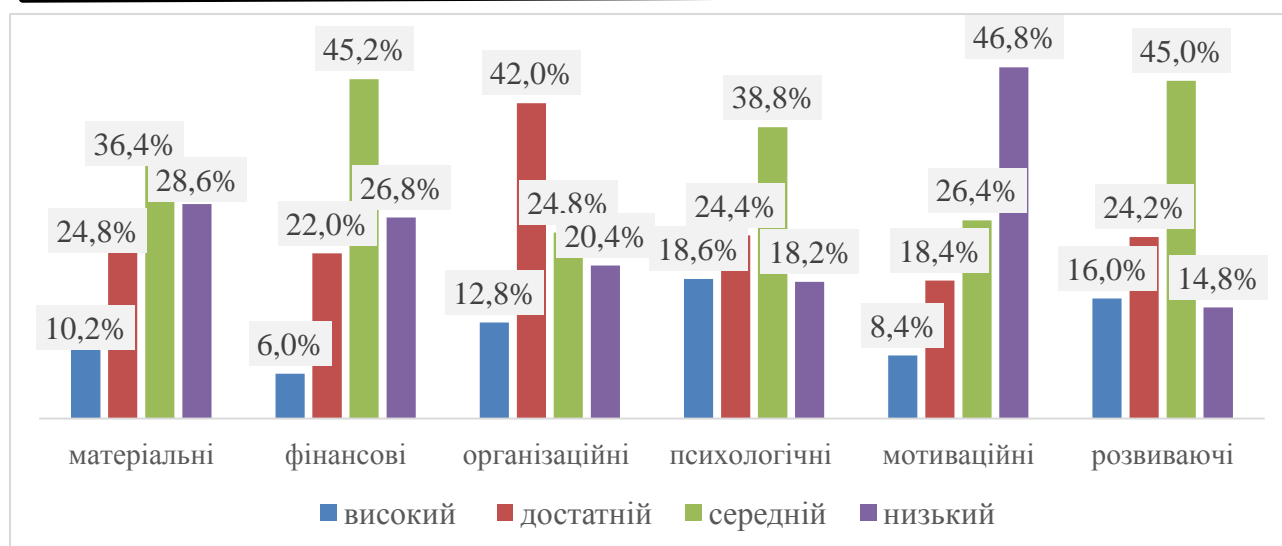

Рис. 5. Оцінювання педагогічними працівниками навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (у % від загальної кількості опитаних)

Як показали результати, представлені на рис. 5, переважна більшість педагогічних працівників оцінила матеріальні умови (матеріально-технічна база) для розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти на середньому (36,4%) і низькому (28,6%) рівнях.

Щодо фінансових умов (фінансова автономія закладів освіти, заробітна плата, преміювання, надбавки за престижність праці педагогічних працівників), то майже половина опитуваних (45,2%) визначила середній рівень забезпечення фінансових умов у закладах, у яких працюють.

Суттєвим, на нашу думку, є те, що значною частиною опитаних організаційні умови оцінено на достатньому рівні (42,0%), що дає можливість розробляти та апробувати навчально-методичне забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти в закладах освіти.

Створені психологічні умови в закладах освіти 38,8% педагогів оцінюють на достатньому рівні. Змістова характеристика психологічних умов у закладі освіти пов'язана, зазвичай, із комфортністю людини в колективі (настроєм, задоволенням, психологічним комфортом); цей стан переноситься на їхнє ставлення до праці та інших членів колективу, на міжособистісні й загальні стосунки.

Розвиток мотивації професійного самовдосконалення педагогічних працівників є необхідною умовою формування професійної компетентності, а позитивна мотивація професійного самовдосконалення є системоутворювальною складовою готовності до інноваційної освітньої діяльності. На жаль, мотиваційні умови в закладах освіти учасники опитування оцінили переважно на низькому рівні (46,8%). Тому варто передбачити та використовувати в закладах освіти, що беруть участь у експерименті, різні **способи підвищення мотивації педагогічних працівників** до здійснення інноваційної діяльності, зокрема:

- економічні (премія за підсумками роботи або певного періоду; призначення на керівну посаду (керівником методичного об'єднання, заступником директора закладу освіти тощо), надання матеріальної допомоги на лікування або для навчання, сприяння в поліпшенні житлових умов тощо);
- творчі (доброзичлива предметна розмова з позитивною оцінкою виконаної роботи, усна похвала після відвідування уроку (заняття) або заходу, заохочення на семінарах і

науково-методичних конференціях, допомога в узагальненні досвіду, підготовці авторських підручників і посібників, публікацій до друку);

– ресурсні (зручний графік відпустки, а також його безперервність, оптимальний графік роботи, методичні («бібліотечні») години та дні, надання постійного робочого кабінету, додаткового устаткування або навчально-методичної літератури, створення комфортного робочого середовища в класі тощо);

– статусні (публічна похвала, винесення подяки, нагородження, занесення до каталогу «Лідери в освіті» тощо).

Розвивальні умови (система навчання педагогічних кадрів) оцінена респондентами на середньому рівні (45,0 %), що свідчить про доцільність упровадження різних форм навчання педагогічних працівників для оволодіння навичками розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти.

З'ясовано, що найбільшими перешкодами в розробленні та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти, на думку опитаних, є такі:

- занадто висока відповідальність за кінцевий результат праці – 68,2%;
- надмірне трудове навантаження – 62,4%;
- відсутність мотивації праці – 52,2% о;
- велика кількість учнів у класі – 42,8%;
- відсутність часу – 38,6%;
- стан втоми й перевтоми – 38,2%;
- відсутність або недостатній розвиток дослідницьких умінь – 24,2%;
- слабка інформованість про нововведення в освіті – 18,4%;
- відсутність підтримки адміністрацією школи – 8,6%.

У програмі експерименту регіонального рівня «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти» передбачено подолання частини перешкод, визначених педагогічними працівниками, зокрема, передбачено заходи, що сприятимуть співпраці педагогічного колективу з адміністрацією закладу освіти, забезпечать психологічну підтримку та консультування учасників експерименту. Проте частина виявлених перешкод має глобальний характер (надмірне трудове навантаження, відсутність мотивації праці, велика кількість учнів у класі), що потребує подальшого дослідження з метою пошуку способів їх уникнення.

У ході аналізу результатів дослідження було виявлено, що більшість педагогів має бажання оволодіти сучасними методиками, методами і прийомами навчання молодших школярів (рис. 6).

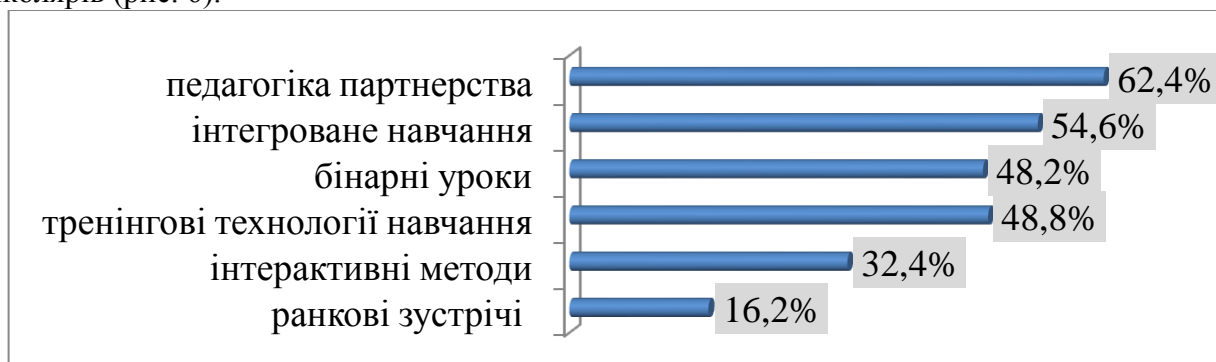

Рис. 6. Кількісний розподіл педагогічних працівників, які бажають оволодіти сучасними методиками, методами і прийомами навчання молодших школярів (у % від загальної кількості опитаних)

На запити освітян та з метою інформування педагогів про нововведення в освіті викладачами кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти» І. Дишлевою та А. Шевченко розроблено **спецкурс «Організація освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства в умовах реалізації Нової української школи»**, у змісті якого розкрито актуальні теми за **чотирма змістовими лініями**:

– Організація освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства в умовах реалізації концепції Нової української школи («Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули Нової української школи»; «Трикутник партнерства: вчителі, батьки, діти»; «Психолого-педагогічна сутність інтерактивних методів навчання»; «Як приручити інтеракцію. Педагогіка партнерства на уроці»);

– Особливості створення сучасного освітнього середовища в умовах становлення Нової української школи («Забезпечення організаційної культури на основі впровадження технології партнерства»; «Робота в команді: ключові фактори успіху»; «Лідерство як нова освітня парадигма»; «Технологія управління конфліктами та конфліктними ситуаціями як передумова створення сучасного освітнього середовища»);

– Здоров'язбережувальне освітнє середовище як умова якісної організації освітнього процесу в умовах закладу освіти («Упровадження здоров'язбережувальних технологій у закладі освіти»; «Інтегрований підхід до формування здоров'язбережувальної компетентності школярів»; «Особливості організації освітнього середовища»);

– Психолого-педагогічні аспекти розвитку професійної компетентності педагогічних працівників в умовах інноваційних змін («Розвиток мотиваційної готовності педагогічних працівників до впровадження інноваційних технологій навчання»; «Забезпечення психологічного здоров'я педагогічних працівників в умовах сучасного закладу освіти»; «Розвиток та формування ціннісних орієнтацій особистості на основі впровадження педагогіки партнерства»; «Нова українська школа: інтегроване навчання»).

У процесі навчання за змістом спецкурсу педагоги зможуть оволодіти сучасними практиками, технологіями, методиками, формами і методами навчання, поглиблюють знання щодо психолого-педагогічних аспектів розвитку професійної компетентності педагогічних працівників в умовах інноваційних змін.

Ключовими суб'єктами реформи освіти є вчителі та керівники закладів освіти, які мають втілити зміни. Щоб підготувати педагогів до впровадження нового змісту та організації навчання учнів, розроблено освітню програму курсів підвищення фахової кваліфікації із проблеми «Управління розвитком закладу освіти на засадах педагогіки партнерства в умовах реалізації концепції Нової української школи» (розробники: Шевченко М., Дишлева І.). **Метою** освітньої програми курсів є підвищення методичного і практичного рівнів професійної компетентності вчителів та керівників закладів освіти щодо реалізації завдань Державного стандарту початкової освіти на основі оволодіння новітніх практик, технологій і методик навчання, методів і форм організації навчальної діяльності на засадах інноваційних підходів до навчання.

Висновки. Головним суб'єктом прогресивного змінювання освітнього процесу в умовах сьогодення є компетентний педагог, який готовий до впровадження нового, прагне постійно вдосконалюватися, працює над власним професійним розвитком.

Готовність педагогічних працівників до здійснення інноваційної освітньої діяльності в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти визначають такі психолого-педагогічні аспекти:

– наявність сприятливих і комфортних для педагогів умов (матеріальних, фінансових, організаційних, психологічних, методичних та розвивальних) для здійснення інноваційної освітньої діяльності;

– володіння педагогами теоретичним підґрунтям інноваційної освітньої діяльності;

- обізнаність педагогів з особливостями організації інноваційного освітнього процесу;
- досконале володіння педагогічними працівниками інструментарієм забезпечення інноваційної освітньої діяльності;
- методичне забезпечення педагогічної діяльності та апробації нового навчально-методичного забезпечення інноваційного освітнього процесу.

Визначено такі найбільш ефективні напрями психолого-педагогічного супроводження інноваційної освітньої діяльності педагогів: наукове консультування, надання методичної допомоги, проведення навчально-методичних заходів (конференцій, круглих столів, майстер-класів, відкритих занять, засідань творчих груп і методичних об'єднань тощо), забезпечення спілкування в мережі Інтернет (інформаційні сторінки, чати, блоги, віртуальні професійні спільноти тощо), використання економічних, творчих, ресурсних і статусних способів підвищення мотивації до інноваційної освітньої діяльності.

Список використаних джерел

1. Алфімов Д. В. Інноваційна освітня система : шляхи відродження / Д. В. Алфімов // Педагогічні інновації : ідеї, реалії, перспективи : збірник наукових праць / ред. кол. Л. І. Даниленко та ін. – К. : Логос, 2000. – С. 158–160.
2. Бартків О. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності / О. Бартків // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2010. – № 1. – С. 52–58.
3. Гавриш І. В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної діяльності : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. / Гавриш Ірина Володимирівна. – Харків, 2006. – 572 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Організаційно-педагогічні засади інноваційного розвитку загальноосвітніх навчальних закладів : монографія / [Г. Д. Щекатунова, В. В. Тесленко, А. Д. Цимбалару, К. В. Гораш, Д. О. Пузіков, В. Ю. Варава, Г. М. Волченкова] ; за ред. Г.Д. Щекатунової. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 264 с.
6. Ціннісний дискурс в освіті в епоху глобалізації та інформаційної революції : вибрані публікації представників наукової школи академіка АПН України, доктора філософських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Віктора Андрущенко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 550 с.

Осадчий Г.И., Шевченко А. М., Дышлева И. Н. Психолого-педагогические аспекты готовности педагогических работников к инновационной образовательной деятельности в условиях реализации проекта Государственного стандарта начального общего образования

Обосновано психолого-педагогические аспекты готовности педагогических работников к инновационной образовательной деятельности в условиях реализации проекта Государственного стандарта начального общего образования.

Установлено, что готовность педагогических работников к инновационной образовательной деятельности в условиях реализации проекта Государственного стандарта начального общего образования определяют такие психолого-педагогические аспекты: обеспечение комфортных для педагогов условий (материальных, финансовых, организационных, психологических, методических и развивающих) для внедрения инновационной образовательной деятельности; владение педагогами теоретическими основами инновационной образовательной деятельности; осведомленность педагогов с

особенностями организации инновационного образовательного процесса; совершенное владение педагогическими работниками инструментарием обеспечения инновационного обучения; методическое обеспечение педагогической деятельности и апробации нового учебно-методического обеспечения инновационного образовательного процесса.

Определены направления психолого-педагогического сопровождения инновационной образовательной деятельности педагогов: научное консультирование, обеспечение методической помощи, проведение учебно-методических мероприятий (конференций, круглых столов, открытых занятий, заседаний творческих групп и методических объединений и др.), обеспечение общения в сети Интернет (информационные страницы, чаты, блоги, виртуальные профессиональные сообщества и др.), использование экономических, творческих, ресурсных и статусных способов повышения мотивации к инновационной образовательной деятельности.

Ключевые слова: инновационная образовательная деятельность, готовность педагогических работников к инновационной образовательной деятельности, направления психолого-педагогического сопровождения инновационной образовательной деятельности педагогов.

Osadchyi, I. G., Shevchenko, A. M., Dyshleva, I. M. Psychological and Pedagogical Aspects of Educators' Readiness for Innovative Educational Activities in Conditions of Project Realization of State Standard of Primary General Education

The authors substantiate psychological and pedagogical aspects of educators' readiness for innovative educational activities in conditions of project realization of the State standard of primary general education. The article presents the results of diagnostic study of educators based on the questionnaire.

In the course of the study it has been defined that readiness of educators for innovative educational activities in conditions of project realization of the State standard of primary general education is determined by the following psychological and pedagogical aspects: favorable and comfortable conditions for teachers (financial, organizational, psychological, methodical and developing) to carry out innovative educational activity; acquiring knowledge of theoretical basis of innovative educational activities; conversance as for peculiarities of innovative educational process organization; efficient teaching staff competency in using tools for providing innovative training; methodical support of pedagogical activity and approbation of new teaching materials for innovative educational process.

The directions of psychological and pedagogical accompaniment of innovative educational activities of educators are revealed: scientific consulting; providing methodical assistance, carrying out educational and methodical events (conferences, round tables, workshops, open sessions, meetings of creative groups, methodological associations etc.) and the Internet communication (informational pages, chats, blogs, virtual professional communities, etc.); the use of economic, creative, resource and status methods to enhance the motivation for innovative educational activities.

Key words: innovative educational activities; readiness of educators for innovative educational activities; directions of psychological and pedagogical accompaniment of innovative educational activities.

АНКЕТА**"Психолого-педагогічні аспекти готовності педагогічних працівників до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти"**

Шановні учасники дослідження!

Просимо Вас взяти участь в опитуванні, присвяченому реалізації інноваційної освітньої діяльності з теми «*Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти*» (наказ департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації від 14 листопада 2017 року №374).

Пропонуємо Вам відповісти на питання анкети щодо різних аспектів Вашої діяльності та діяльності Вашого освітнього закладу. До більшості запитань надаються готові варіанти відповідей. Виберіть із них ті, що відповідають *Вашій особистій думці*.

Опитування проводиться *анонімно*. Отримані результати будуть використані в узагальненому вигляді.

Наперед дякуємо Вам за участь в опитуванні, а також за щирі та об'єктивні відповіді.

1. Оцініть рівень своєї психологічної та методичної готовності до розроблення та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти (за 10-бальною шкалою).

<i>Психологічна готовність</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Методична готовність</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. Чи маєте Ви достатнє теоретичне підґрунтя для реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти? (оберіть один варіант відповіді)

- вважаю, що я достатньо теоретично обізнаний (а);
- я маю деякі знання з цього питання, але вони ще не достатні;
- моя теоретична обізнаність є невисокою;
- я не володію теоретичними знаннями з цього питання;
- свій варіант _____

3. За якими формами підготовки Ви навчалися для освоєння нового Державного стандарту початкової освіти? (оберіть декілька варіантів відповідей):

- методичні семінари, практикуми;
- круглі столи;
- робота в методичних об'єднаннях, творчих групах;
- робота з науковим керівником;
- самостійна робота;
- навчання на курсах з проблеми;
- тренінгові заняття;
- самоосвітня діяльність;
- свій варіант _____

4. Визначте якість створених умов для реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти в закладі, у якому Ви працюєте.

Умови для реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти	дуже хороші	хороші	задовільні	незадовільні
матеріальні				
фінансові				
організаційні				
психологічні				
мотиваційні				
розвивальні				

5. Що для Вас є перешкодою в розробленні та апробації навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти? (оберіть 5 найбільш значущих для Вас перешкод і позначте їх)

- відсутність часу;
- надмірне трудове навантаження;
- надлишок «паперової» роботи;
- занадто висока відповідальність за кінцевий результат праці;
- стан перевтоми й втоми;
- відсутність методичної допомоги;
- відсутність необхідних теоретичних знань;
- відсутність або недостатній розвиток дослідницьких умінь;
- низький рівень використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій;
- низький рівень інформованості про нововведення в освіті;
- відсутність мотивації праці;
- велика кількість учнів у класі;
- несприятливий психологічний клімат в учнівському колективі;
- відсутність підтримки адміністрацією школи;
- негативне ставлення батьків учнів до впровадження нововведень;
- свій варіант _____

6. Укажіть, якими методичними прийомами навчання молодших школярів Ви хотіли б оволодіти для успішної реалізації інноваційної освітньої діяльності з теми «Розроблення та апробація навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації проекту Державного стандарту початкової загальної освіти».

- ранкові зустрічі;
- інтегроване навчання;
- бінарні уроки;
- тренінгові технології навчання;
- інтерактивні методи навчання;
- педагогіка партнерства;
- свій варіант _____

Дякуємо за співпрацю!